



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Сумського апеляційного суду м. Суми
13.12.2023

м. Суми, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 13.12.2023 групою НПМ здійснено відвідування Сумського апеляційного суду м. Суми (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Завалій Анастасія Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Єжкун Марина Вікторівна, представник громадської організації.

Керівництво установи:

Рунов Володимир Юрійович, Голова суду (на посаді з 22.02.2021);

Торгачова Людмила Василівна, керівник апарату суду (на посаді з 09.01.2019).

Вхід до приміщення суду обладнано пандусом для маломобільних груп населення (далі – МГН).

На вході до суду є інформація про найменування судового органу.

Біля входних дверей розміщена кнопка виклику працівників судової охорони та працівників суду для МГН, яка знаходиться у технічно справному стані.

Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюється працівниками Територіального управління Служби судової охорони в Сумській області, якими ведеться перевірка документів та реєстрація пропуску осіб до адміністративних будівель суду.

У вестибюлі облаштовано контрольно-пропускний пункт вхідного контролю та охорони з місцем пропуску через турнікет та рамку стаціонарного металодетектора.

Поруч зі стаціонарним металодетектором передбачений контрольований прохід для проїзду МГН, які пересуваються в кріслах колісних.

З усних пояснень працівників суду та служби судової охорони з'ясовано, що у разі участі у судовому засіданні осіб на колісному кріслі таке засідання призначається у залі на 1-му поверсі. Працівниками суду та судової охорони за необхідності надається допомога учасникам судового процесу з числа МГН для потрапляння до залу судових засідань на 1-му поверсі.

На посту охорони та в приймальні наявні аптечки невідкладної медичної допомоги, укомплектовані ліками з актуальним терміном придатності.

У вестибюлі та на кожному з поверхів суду встановлено інформаційні стенди з інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України та центру надання безоплатної

правничої допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, зразками процесуальних документів, розкладом судових засідань тощо.

У будівлі суду облаштовано 5 залів судових засідань, з них 2 призначені для розгляду кримінальних та 3 для розгляду цивільних справ.

У якості укриття на випадок сигналу повітряної тривоги суддями, працівниками апарату суду та відвідувачами використовується укриття у підвальному поверсі будівлі суду.

У кожному залі судових засідань обладнано загородження для розміщення підсудних, яке виготовлено з металу та органічного скла з дотриманням вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН В.2.2-26:2010). Для знезаражування залів судових засідань використовуються побутові бактерицидні опромінювачі.

Зали судових засідань обладнані системами відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції.

Усі зали судових засідань обладнані пристроями сигнально-переговорної системи зв'язку з приміщенням конвою, а також кнопками тривожної сигналізації.

У суді наявно 4- камери для підсудних та приміщень для конвою.

З першого поверху наявний окремий евакуаційний вихід.

Площа кожної з камер для підсудних складає 7,6 м². Технічний та санітарний стан камер задовільний. Стіни пофарбовані. Кожна камера обладнана лавами для сидіння, які надійно закріплені до протилежних стін. Всі камери та приміщення для конвою обладнано системою примусової вентиляції, яка на момент відвідування перебуває у технічно справному стані. Вентиляційні отвори у камерах захищені металевими вентиляційними сітками.

Для знезаражування камер та приміщень для варті використовують побутові бактерицидні опромінювачі. Ведеться журнал кварцування приміщень.

Для заїзду автотранспорту варті та посадки-висадки підсудних обладнано бокс з металевих ґрат, під'їзд до боксу здійснюється з подвір'я суду, територія якого огорожена парканом.

Конвоювання підсудних до залів судових засідань здійснюється позакритим від сторонніх осіб сходовим кліткам, які мають достатньо природного та штучного освітлення.

Відповідно до штатного розпису у суді передбачено 35 посад суддів.

В день відвідування групою НПМ затримані, взяті під варту, засуджені, адмінарештовані (далі – підсудні) до суду не доставлялися.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (ст. 28 Конституції України, ст. 25 Загальної декларації прав людини).

1. В порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН В.2.2-26:2010) у Суді на 5 залів судових засідань для розгляду кримінальних справ передбачено лише 4 камери для розміщення підсудних. Натомість кількість камер слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

2. Підлога в камерах для підсудних виготовлена з бетону та покрита плиткою, в той час як відповідно до вимог п. 7.1.12 ДБН В.2.2-26:2010 повинна бути дерев'яною на бетонному підмурівку.

3. У камерах при відсутності природного освітлення рівень штучного освітлення не забезпечує комфортний світловий режим, що не дозволяє підсудним вільно ознайомлюватись із документами у разі необхідності.

4. Відсутність прямого доступу підсудних до питної води призводить до порушення їх прав на гідні умови тримання під час перебування в суді.

5. У блоці, де розміщені камери для підсудних, всупереч вимогам п. 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 відсутній спеціальний санвузол для підсудних.

6. Штучне освітлення внутрішніх приміщень камер здійснюється електричними ліхтарями, встановленими у нішах над входними дверима і захищеними металевими сітками, які не забезпечують комфортний світловий режим (сила освітлення в камерах №1-45,4 Лк., №2-52,5 Лк., №3-39,3 Лк., №4-34,4 Лк., при нормі не менше 150 Люкс.

7. Окремої кімнати для проведення конфіденційного спілкування адвоката з підсудними у приміщенні для підсудних та конвою не обладнано. Зі слів супроводжуючих групу НПМ працівників суду, можливість спілкування адвоката з підсудними надається у залах судового засідання. Конфіденційність такого спілкування забезпечується шляхом залишення приміщення працівниками суду та іншими сторонніми особами.

Порушення прав осіб з інвалідністю, передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767 від 16.12.2009.

8. В порушення вимог пункту 5.2.1 Державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд (далі - ДБН В.2.2-40:2018) маломобільні групи населення не в змозі без сторонньої допомоги потрапити до залів судових засідань навіть на першому поверсі.

9. Наявний санітарний вузол у Суді всупереч нормам ДБН В.2.2-40:2018 не забезпечують їх використання особами з інвалідністю через відсутність будь-яких пристосувань для такої категорії осіб.

Права на професійну правничу допомогу (стаття 59 Конституції України).

8. В суді відсутня кімната для роботи адвоката з підсудними або місця для

конфіденційного спілкування з адвокатом у приміщеннях для підсудних (засуджених) та конвою (п. 6.5.2. ДБН В.2.2-26 Будинки і споруди. Суди). Зазначена ситуація призводить до відсутності можливості конфіденційного спілкування адвокатів з підсудними (засудженими), які перебувають під вартою

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Сумській області та Апеляційному суду міста Суми:

Опрацювати питання щодо проведення робіт з реконструкції будівлі та обладнання приміщень суду відповідно до вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», зокрема необхідною кількістю камер для підсудних (засуджених), кімнатою для роботи адвоката з підсудним (засудженим), кімнатою для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження та створення необхідних умов для забезпечення вільного доступу до приміщень суду маломобільних груп населення.

Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудним.

Переобладнати спеціальний санвузол для підсудних відповідно до норм П 6.5.2 ДБН.

Вжити вичерпних заходів щодо усунення виявлених під час моніторингового відвідування порушень.

Інформацію викладену за результатами моніторингового відвідування взяти до відома та вжити заходів щодо усунення виявлених під час моніторингового відвідування порушень у частині, що стосується.

До звіту додаються фотознімки, отримані за результатами відвідування Апеляційного суду м. Суми, на 9 арк., в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Завалій А.І.

**Головний спеціаліст відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**



Додатки до звіту

















